SVENSKA CANADA-TIDNINGEN HAS THE LARGEST CIRCULATION OF ANY SWEDISH PAPER IN CANADA.

Svenska Canada=Tidningen

The Swedish Canada News

ÅRG. (Year) 25. LÖRNUMMER 5 CENTS. WINNIPEG, MAN., ONSDAGE N DEN 21 FEBRUARI, 1917. No. 8

Prov. Library Can. dec. 17 Winnipeg

En fiskarebragd.

Af Martin Koch.

Innan jag släpper ifrån mig västkustfiskarne och deras äfventyr nu under kristiden, skulle jag vilja berätta en liten treflig historia om dem — särskildt om en af dem. Låt vara att det blott är en liten anekdot i förbigående — där nere är den säkerligen längesedan glömd — men den kanske kunde säga något om det folk det här är fråga om.

Alltså: Sillfisket bedrefs i gamla dagar utefter stränderna med "strandvalar". Gick sillen dit, så togs den, hvarom inte fanns det ingen sill. Detta är ebben och floden i Bohusläns historia.

För cirka 20 år sedan ungefär började man emellertid använda snörpvadar från Amerika. Med dem skulle man gå ut till sjöss. Först i odäckade segelbåtar, sedan i däckade, sedan sattes motorer in i båtarna, som blefvo allt större. Och vadarna blefvo allt större. Allt längre ut till hafs kunde man förfölja den till synes så nyckfulla sillen. Och om inte fiskarne utvecklat denna energi under de senaste tjugu åren, så skulle vi för närvarande befinna oss i en period då sillen inte går till stränderna. Den fångas numera till hafs. Tack vare de modärna fångstredskapen.

Till de nya metoderna hör att "känna" efter sillen. I gamla tider gick sillen till stränderna i så tjocka stim att den kunde kastas upp med åran när man rodde fram öfver den. Den gick allt längre ut. Fiskarne förföljde — för första gången i historien.

Man började sålunda känna sig fram hvar fisken mände finnas. Släppte ned i vattnet en grof ända af linnetråd med en fastbunden blykula. En man satt i en liten roddbåt och höll tråden mellan fingrarna. Det berodde då i hög grad på hans känslighet om fångstlaget.

(Forts. å sid. 4.)

BERÖMD SVENSK LÄKARE AFLIDEN.

En specialist på hudsjukdomar.

I sitt hem i Stockholm har f. professorn vid Karolinska institutet och föreståndaren för sjukhuset St. Göran Edvard Welander aflidit i en ålder af nära 71 år.

Med professor Welander förlorar den svenska läkarkåren och den svenska medicinska vetenskapen en af sina märkesmän. Inom den gren åt hvilken han ägnat sig, köns- och hudsjukdomarna, var han ett europeiskt namn.

Welanders kanske mest betydelsefulla vetenskapliga arbeten beröra kvicksilfverbehandlingen vid syfilis; genom ett flertal såväl kliniska som experimentella undersökningar kunde han fastslå lagarna för kvicksilfrets upptagande och kvarhållande i samt utskiljande från organismen, därmed gifvande bestämda hållpunkter för en sådan dosering af detta läkemedel, att den mot sjukdomen verksamma, men mot kroppen oskadliga mängden kunde bestämmas.

För en stor del af Sveriges läkarkår har Welander som lärare och handledare vid sjukbädden varit ett föredöme som genom sitt exempel bibrakte dem en hög uppfattning af deras kalls betydelse i den lidande mänskligheten tjänst, på samma gång som han säkerligen bevarat i tacksam hågkomst af en stor skara patienter, hvilka genom honom förhjälpts från svår sjukdom till hälsa.

Amerikanska trupper öfver gränsen.

Amerikanska kavalleritrupper skulle i onsdags öfvergå gränsen till Mexico för att söka rädda tre amerikanska cowboys, A. P. Peterson, Hugh Acord och Burton Jensen, som i måndags f. v. bortfördes af mexikaner under Prudencio Miranda, tillhörande Villas trupper.

En drastisk lag.

Senaten i Washington antog i torsdags ett drastiskt amendement till postlagen. Detta amendement förklarar det vara brott att i förbudsstater beställa, köpa eller låta transportera rusdrycker till sådana stater. Amendementet måste antagas af representanthuset, innan det blir lag.

Dömd att hängas.

Bertram Spain, som förklarats skyldig till mordet på mr och mrs James Vincent i Stonewall, Man., blef i tisdags f. v. dömd att hängas den 15 maj. Spain vidhöll, att han var oskyldig, och att han ihjälskjutit mrs Vincent af våda och mr Vincent i självförsvar. Han mottog sin dom med det största lugn.

Arresterade spioner.

Agenter för justitiedepartementet arresterade i måndags kväll två män i New York, som anklagas för att ha brutit mot den federala lagen, hvilken förbjuder militära operationer mot ett annat land. De äro Albert Sander, president af Central Powers War Films Exchange i New York, och Chas. W. Wunnenberg, hans assistent. De lära genom agenter ha skaffat kartor, fotografier och andra militära upplysningar i England, hvilka sedan sändts till Förenta Staterna för att därifrån befordras till Tyskland.

Val förestår i New Brunswick.

Nästa lördag hållas allmänna val i provinsen New Brunswick.

HET VALKAMPANJ.

Nittiosex kandidater nominerades officiellt i lördags i New Brunswicks sjutton provinsvalkretsar. Af dessa komma fyrtioåtta att lördagen den 24 februari väljas till medlemmar af legislaturen af provinsens valmän.

Detta val äger rum, emedan premiärminister George J. Clarke för några veckor sedan afgick på grund af vacklande hälsa. Hon. Jas. A. Murray efterträdde mr Clarke som premiärminister och bildade ministär. Regeringen ansåg det vara klokast att välja en helt ny legislatur, då en del platser i legislaturen stodo tomma och fyllnadsval ändock måste hållas i flera valkretsar.

Valkampanjen synes blifva ganska het. Den konservativa regeringens talare påstå, att regeringen skött sig utmärkt, och att den ökat provinsens inkomster. Oppositionens understödjare göra emellertid gällande, att regeringen står under ungefär samma inflytande som Hon. J. E. Flemmings regering, som afgick 1914 efter en undersökning.

De konservativa och de liberala ha hvardera 48 kandidater för detta val.

Bernstorff i Halifax.

Grefve von Bernstorff, den tyske ambassadören i Washington, som efter den diplomatiska brytningen mellan Förenta Staterna och Tyskland måst packa sin kappsäck, afreste i onsdags med Scandinavian American lines ångare Frederik VIII från New York. I fredags morse anlände den till Halifax, där den skall inspekteras. Grefve Bernstorff har sin fru och 200 tyska diplomater och konsuler med sig. Det har talats om eventuella arresteringar ombord på Frederik VIII, men ännu har inga sådana ägt rum. Fartyget, som antagligen kommer att ligga kvar i Halifax till veckans slut, bevakas noga, och inga obehöriga få nalkas det.

Den förste svensken.

Chas. Gustafson.

Det skandinaviska regementet (223rd battalion) har nu existerat nära ett år. Svenskarna åtminstone ha icke varit vidare nöjda med den, och det får man ju icke förundra sig öfver, när man vet, att bataljonen icke haft någon svensk officer, ehuru flera passande och dugliga män finnas.

Vid chefsombytet för en tid sedan utlofvade emellertid den nye bataljonschefen, att han ämnade gifva svenskarna lika chance med de öfriga skandinaviska nationaliteterna, så långt i hans makt står. Han har också tagit ett steg i riktning mot uppfyllandet af detta löfte, i det han nu utnämnt en svensk till löjtnant i bataljonen. Den nye löjtnanten är mr Chas. Gustafson, som är väl känd inom svenska kretsar både i Winnipeg och annorstädes.

Löjtnant Gustafson är född 1886 i Halmstad, Sverige. För tio år sedan emigrerade han till Canada och bosatte sig i Winnipeg, där han allt sedan vistats. Han har ägnat sig åt olika saker och senast varit hotellägare. I våras öfvergaf han emellertid det civila lifvet och ingick i 197de bataljonen. Hans bana där blef emellertid icke långvarig, då han genom att intaga en fast hållning för svenskarna kom i opposition mot bataljonens spanske öfverste. När löjtnant Gustafson nu åter drager på sig uniform och ingår i 223dje bataljonen, tro vi, att bataljonen därmed gjort en vinst. Säkerligen kommer löjtnant Gustafson att kunna skaffa bataljonen många nya rekryter.

Löjtnant Gustafson har kanske mest gjort sig känd som brottare — han är nämligen en mycket stark karl, som nog blir farlig för tysken. Han har en gång innehaft världsmästerskapet (medelvikt) i brottning och besitter fortfarande mästerskapet för Canada. I somras erhöll han mästerskapet i tungvikt för militärer, då han var ute vid Camp Hughes.

Det är att hoppas, att löjtnant Gustafson icke blir den siste svenske officeren i 223dje bataljonen.

Krigskrönikan.

Brittiska trupper på västfronten och i Mesopotamien synas vara de enda aktiva.

BLOCKADEN MISSLYCKAD.

SVENSK-ENGELSKA UNDERHANDLINGARNA AFBRYTAS.

Onsdagen den 14 februari.

Från den amerikanska nödhjälpskommissionen i Belgien kom telegram via London i måndags, att den stode i begrepp att till tyska myndigheterna inlämna notis om sitt beslut att taga sin hand från allt nödhjälpsarbete i Belgien och norra Frankrike. Orsaken härtill vore en order från den civile guvernörens i Belgien, baron der Lanken till amerikanerna, att de ej längre vore tillåtna att utföra nämnda arbete, vare sig i Belgien eller norra Frankrike; endast i Brüssel finge några få af dem fortsätta under ledning af ex-minister Brand Whitlock, dock med förbehåll att mr Whitlock ej längre respekteras såsom innehafvande någon diplomatisk ställning. Automobiler och andra transporteringsmedel vore amerikanerna också förbjudna att använda. Under sådana restriktioner ansåg sig kommissionen icke kunna vara belgierna eller fransmännen till någon nytta. Telegrammet, som insändts af den amerikanske ambassadören i London, mr Page, mottogs med beklagande i Washington. Där försäkrades dock, att Amerikas intresse för de lidande icke därför komme att afsvalna, utan skulle man, i den utsträckning som vore möjlig och genom de medel som ännu stode till buds, verka indirekt för lindrande af nöden bland de oskyldigt lidande. — Offici-

(Forts. å sid. 5.)

BESÖKET HAR INSTÄLLTS.

Bolin och Zander ha afslagit inbjudan från Amerikanska idrottsförbundet.

Enligt kabeltelegram till sekreteraren i American Athletic Union komma, som var beramadt, de svenska löparne J. Bolin och A. Zander icke att deltaga i inomhusmästerskapstäflingarne, som skola hållas i New York den 17 mars. Orsaken torde främst ligga i de osäkra trafikförhållandena. Såväl Zander som Bolin äro medeldistanslöpare och besegrade i täflingarne mot det amerikanska idrottslaget, som i höstas besökte Sverige, den bekante medeldistanslöparen Ted Meredith.

För kort tid sedan meddelades att de erhållit inbjudan från American Athletic Union och det väntades med säkerhet att inbjudningen skulle antagas. Man får dock hoppas att de båda mästerskapslöparne någon gång i framtiden få sin inbjudan upprepad och att de då anse sig kunna acceptera densamma.

JOHN ERICSSON-STATYN.

Nya medlemmar i den svensk-amerikanska komitén.

Den svensk-amerikanska komitén för John Ericsson-statyn sammanträder, som tidigare meddelats, i Chicago den 10 mars. Sedan komitén hade sitt första möte i New York hafva följande bemärkta svensk-amerikanare accepterat medlemskap i denna komité, nämligen: Guvernör J. A. A. Burnqvist, St. Paul, Minn.; förre guvernör G. A. Carlson, Denver, Colo.; förre guvernör John Lind, Minneapolis, Minn.; förre guvernör A. O. Eberhardt, St. Paul, Minn.; dr. W. A. Granville, Gettysburg, Pa.; Mr Eric Lindblom, San Francisco, Cal.; Mr J. A. Ockerson, St. Louis, Mo.; dr Gustaf Andreen, Rock Island, Ill.; professor David Nyvall, North Park College, Ill.; konsul Gustaf N. Swan, Sioux City, Iowa; tullförvaltare Harry Lund, Minneapolis, Minn.; professor J. E. Hillberg, Evanston, Ill.; Mr Charles Hallberg, Ottumwa, Iowa; Mr Eric Swenson, Clay Center, Kansas, och Mr Carl T. Weiden, Austin, Texas.

Mötet kommer hufvudsakligast att få sig förelagt att afgöra, huruvida svensk-amerikanarna skola anmodas att genom subskription få till stånd en summa, som gör det möjligt att i Washington upprätta ett större och mera magnifikt monument än det anslag, som af kongressen beviljats, gör det möjligt att uppföra.

I den sakkunniga komité, som vid mötet i New York utsågs hade ock artisten Henry Reuterdahl plats. Han har likväl förklarat sig urståndsatt att tjänstgöra på denna komité. Exekutiva komitén har därför utsett följande att tjänstgöra, nämligen arkitekt Axel S. Hedman i Brooklyn och artisten August Franzen i New York.

Som bekant ansåg den svensk-amerikanska komitén vid sitt sammanträde i New York att ett monument, värdigt John Ericssons minne, ej kunde uppföras för ett mindre belopp än $100,000 och beslöt att anmoda kongressman John J. Fitzgerald att väcka motion om ett tilläggsanslag af $65,000. Mr Fitzgerald afböjde att så göra, enär han ansåg, att det under nuvarande förhållanden vore en omöjlighet att få en sådan motion igenom. Samma mening förfäktas ock af ordföranden i biblioteksutskottet, kongressman James L. Slayden, med hvilken komitén satt sig i förbindelse.

Ung Uppsaladocent till Equador.

Fil. dr. Enquist företager en resa för glaciärundersökningar.

STORT RESESTIPENDIUM.

En ung Uppsalalärd, fil. doktor Fredrik Enquist, åmnar i vår företaga en forskningsresa till Equador i afsikt att göra glaciärundersökningar. Denna resa sker med understöd af ett resestipendium ur den Liljevalchska fonden på icke mindre än 4,000 kr., ett bland de största stipendier som utdelats.

Doktor Enquist, som disputerade för graden den 28 oktober förra året har förut i Sverige företagit dylika forskningsfärder upp till norra Skandinavien, Jämtland och Lappland och där gjort sådana glaciär- och istidsundersökningar. Han är numer docent.

Afresan till Equador skall företagas någon gång fram på vårsidan; den närmare tidpunkten är ännu inte bestämd. Troligtvis kommer doktor Enquist att resa ensam, under förutsättning att han inte under tiden kan påträffa någon lämplig reskamrat. Att resa alldeles ensam underlättar förvisso inte uppgiften, i synnerhet som befolkningen i Equador inte lär vara så odeladt angenäm att ha att göra med.

Det område som skall undersökas är ur många synpunkter synnerligen lämpligt valt. Equador är alltifrån Humboldts dagar det klassiska landet för studier af de inom tropikerna glaciärbärande bergen. 14 af dess högsta toppar äro nedisade. Forskare såsom Stübel och Reiss samt engelsmannen Whymper ha bland annat upprättat en utmärkt karta öfver hela bergområdet. Deras uppgifter i öfrigt från detta område äro dock icke så detaljerade att de med någon högre grad af säkerhet kunna inbördes sammanställas eller användas vid jämförelser med förekomststättet af glaciärer inom öfriga mera fullständigt utforskade delar af jorden.

Doktor Enquist har för afsikt att undersöka glaciationsgränsens nuvarande läge och jämföra det med istidens, att fastställa glaciärernas höjdläge och deras läge på bergen i förhållande till de på platsen förhärskande vindarna. Enligt en hittillsvarande teori äro glaciärerna i allmänhet belägna på lovartsidan af bergen. I själfva verket utbildas emellertid de största och djupast gående glaciärerna på läsidan för vindarna. En sammanställning af uppgifter från skilda iakttagare visar nu att bergen i Equador ha sin hufvudsakliga nedisning åt öster. Då orsaken till att glaciärerna ligga på läsidan är vindens drifvande förmåga på den fallande snön, torde här finnas anledning att antaga förekomsten af ett hittills okändt utpräglad västvindssystem mellan den nordliga och den sydliga antipassaden.

Förekomsten af ett sådant västvindssystem synes strida mot hittills gjorda anataganden och iakttagelser. Emellertid har det förbisetts att det är under regntiden som de tropiska bergen mottaga det snöförskott som bestämmer deras glaciation. Regntiden infaller från mars till maj och i mindre mån i oktober och november. Det är alltså vindförhållandena under denna tid och inte under torrtiden som äro bestämmande för snöfördelningen.

Doktor Enquist är för närvarande som bäst sysselsatt med förberedelserna till sin färd och bereder sig på att få vistas i Equador omkring ett år.

CARRANZA UPPTAGER WILSONS MANTEL.

Söker åstadkomma fred i världskriget genom drastiska medel.

Från det revolutionärridna Mexico kommer nu ett nytt förslag att framkalla världsfred eller åtminstone ett slut på det nu pågående kriget. General Carranza har tillställt alla de neutrala nationerna ett förslag till fredsunderhandlingar mellan de stridande. Om denna plan skulle möta samma öde som president Wilsons senaste försök till fredsmedling, uppmanar Carranza de neutrala att sätta utförsel förbud på både proviant och ammunition till de kämpande för att därigenom tvinga dem till underkastelse i fredssyfte.

I Förenta Staterna och kanske också annorstädes har Carranzas not förklarats vara ett eko af de tyska önskningarna. Man tror att Tyskland står bakom detta förslag och i Washington hyser man samtidigt farhågor för ett hugg i ryggen från mexikansk sida, om man skulle våga oss på krig med Tyskland. Man vet i amerikanska regeringskretsar knappast hvad man skall säga om saken. Det troliga är emellertid, att statssekreterare Lansing svarar Carranza med den förklaringen att det skulle vara ett mot verklig neutralitet stridande steg att lägga embargo på proviant och ammunition. Denna åsikt har ju alltsedan krigets början hysts af amerikanska statsmän.

Generalmajor Funston död.

Generalmajor Frederick Funston, befälhafvare för de amerikanska trupperna på den mexikanska gränsen, afled plötsligt i måndags kväll å hotellet i San Antonio. Funston, som var född 1865, var en af Förenta Staternas skickligaste militärer.

Starka karlar.

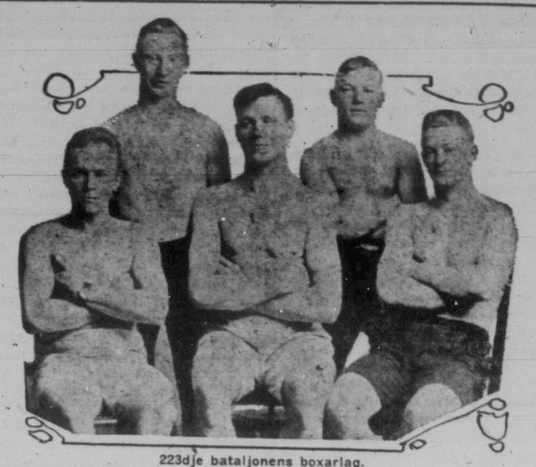

223dje bataljonens boxarlag.

Det skandinaviska regementet (223dje bataljonen) består sig med ett utmärkt boxarlag. Förra veckan utmärkte sig detta lag igen och vann mästerskapet i brottning för 10de militärdistriktet. De, som vunno mästerskap, voro: M. Aarons, lättvikt, H. J. Calle, medelvikt, och M. J. Clarkson, tungvikt.

E. O. F. Radstrom kämpade mot en mycket större man än han själf och förlorade endast efter en hård strid. Äfven C. E. Gillis utmärkte sig.

Radström och Calle äro svenskar och Clarkson och Gillis isländare.

223dje bataljonen kan vara stolt öfver de utmärkelser, den vunnit på idrottens område, och boxarna äro en prydnad för bataljonen.

På bilden härofvan återfinnas: stående E. O. F. Radström och M. Aarons, sittande H. J. Calle, W. J. Clarkson och C. E. Gillis.

Biskop som kommit i knipa.

En "Herrens tjänare", som förför en ung polsk flicka.

EN ULF I FÅRAKLÄDER.

När en Herrens tjänare begår snedsprång, söka oftast hans "får" med rasan sjuklig omsorg dölja och hemlighålla det — antagligen för att icke skada kyrkans anseende. Ibland läker det emellertid ut ett och annat om prästen, och någon gång händer det till och med att det kommer i tidningarna.

Så gick det med biskop Paul, herde för Polish Apostolic church vid Burrows ave., Winnipeg. Och det var tydligen han själf, som blef orsaken därtill. Den polska tidningen "Gazetta Katholicxa" hade nämligen i en artikel anfallit biskopen och kallat honom bedragare och skurk, hvilket biskopen naturligen icke tyckte om. För att visa sin ovilja stämde han tidningens redaktör, John S. Pizdor, anklagande honom för skandalskrifveri. Men det skulle han aldrig ha gjort, ty när saken i torsdags kom upp för domar Macdonald, hade redaktör Pizdors försvarsadvokat, W. H. Trueman, en obehaglig öfverraskning att bjuda på. För att styrka, att den polske redaktören ingalunda öfverdrifvit hade advokaten nämligen först inkallat som vittne en ung polsk flicka, hvilken under vittnesed omtalade, att biskopen förfört henne, sedan han lofvat att

(Forts. å sid. 4.)

"ICKE VÅRT KRIG..."

De amerikanska arbetarnes motto.

Genom protestresolutioner och tidningsartiklar har det organiserade arbetet i Förenta Staterna tagit afstånd från den politik, som nu ledt till fredsbrottets brant. Det är, heter det, icke dess skuld att krisen tillspetsats så sakta men säkert ledt till krigets som nu är fallet. Det protesterade mot att Amerika förvandlades till en rustkammare åt de krigförande nationerna. Det protesterade mot lifsmedelsexporten, hvilken ställt det amerikanska folket öga mot öga med bristen, samtidigt som den lagt nya miljoner i ett fåtals händer och hindrat krigsflamman från att slockna i brist på näring. Det protesterade mot alla öfriga försök att rubba vår neutralitet till den enes eller den andres fördel.

Detta krig — om det kommer — är således icke dess krig.

Amerikas arbetare äro för goda att dö för ett annat lands förbrytelser eller för att bereda Amerikas kapitalister tillfälle att utmynta äfven sitt eget folks blod i guld.

Det organiserade amerikanska arbetets motto är: "Detta krig är icke vårt krig."

Halifax skall anlöpas.

Officiellt meddelades från Ottawa i torsdags, att alla neutrala fartyg, som gå öfver Atlanten österut skola anlöpa Halifax, N. S., för att där inspekteras i stället för i Kirkwall, England. Det är ännu icke bestämdt, om de västgående fartygen skola anlöpa Halifax, då ackommodationerna där icke anses vara tillräckliga.

Ny ministär i Australien.

Från Melbourne telegraferas, att Australiens ministär med William M. Hughes som premiärminister afgått. Mr Hughes fick i uppdrag att bilda ny ministär, hvilken redan aflagt ämbetsed. Den nya ministären är en koalitionsministär. Mr Hughes kvarstår som premiärminister och attorney-general. Joseph Hume Cook, oppositionens ledare, har blifvit utnämnd till sjöminister.

Folke Brandt stupad i kriget.

Fann för öfver ett år sedan sin död på ostfronten.

EN OMTALAD MAN.

Enligt ett meddelande, som mottagits af senator Knute Nelson från Minnesota har den på sin tid mycket omtalade Folke Brandt stupat på slagfältet. Underrättelsen härom har just nu ingått, ehuru Brandts död timade för mera än ett år sedan.

Namnet Folke Brandt är bekant för alla svensk-amerikaner. Bäraren af detta namn var ju nämligen på sin tid "den mest omtalade svensk-amerikanen".

Första gången hans namn drogs inför allmänheten var, då han i New York stod tilltalad för inbrottsstöld hos sitt förutvarande husbondefolk, miljonärsfamiljen Schiff. Brandt hade blifvit ertappad inne i det Schiffska huset af mr Schiff själf en natt, då denne kom sent hem från sin klubb, och följden blef häktning, rannsakning och dom — och en dom, som lydde på icke mindre än 30 års fängelse, som skulle aftjänas i straffanstalten Dannemora.

Den uppseendeväckande hårda domen väckte till lif en hel del ovilja, som länge legat och slumrat bland dem, som följt målet. Man antydde skäligen öppet att Brandt skulle ha fallit offer för ett kärleksförhållande. Brandt hade varit anställd som "butler" hos familjen Schiff, och det påstods att en dam i hushållet, för hvilken Schiff hade anledning inträssera sig, skulle ha föräskat sig i den unge svensken. Schiff skulle så ha upptäckt förhållandet och afskedat Brandt. När senare denne anträffades i Schiffs hus, så skulle han icke ha varit där i afsikt att stjäla utan fastmera kallad dit till ett rendez-vouz med den nämnda damen.

Hur som helst — den unge mannen blef dömd till 30 års fängelse och hade aftjänat åtskilliga år däraf, då hans fall uppmärksammades af senator Knute Nelson, som slutligen efter många om och men fick honom benådad.

Efter benådningen erhöll han genom senator Nelsons förmedling anställning hos ett trävarubolag i Minnesota. För ett par år sedan lämnade han emellertid denna anställning och begaf sig till sina anhöriga i Stockholm, därifrån han så fortsatte till Ryssland, i hvars armé han tog värfning, ledande till hans död på ett af slagfälten å den östra fronten.

ÄNNU EN SVENSK LEGISLATURKANDIDAT?

Albert Hermanson i Buchanan, Sask., ämnar antagligen uppställa sig för nomination.

När vår landsman mr Albert Hermanson i Buchanan, Sask., förliden vecka besökte Winnipeg, uppgaf han för denna tidnings redaktion, att han sannolikt ämnar uppställa sig för nomination till liberal kandidat för Canora valkrets i Saskatchewans legislatur. Nominationen blir antagligen i maj månad.

Mr Hermanson är som bekant secretary-treasurer i sitt samhälle, en syssla som han i många år innehaft. Han är äfven fredsdomare. Mr Hermanson, hvilken är en driftig affärsman och som lifligt inträsserat sig för det allmänna, åtnjuter stor popularitet i vida kretsar. Det blir sannolikt icke blott skandinaverna som komma att understödja honom utan äfven andra. Vi hoppas att i en snar framtid kunna meddela mera om mr Hermansons politiska planer.

I r[illegible] hand.

En svensk k[illegible]rde i Karesuando hortföres ut[illegible]edning af ryska [illegible]ner.

SPIONERI?

GICK ÖFVER GRÄNSEN, FÖRSEDD MED PASS.

Kyrkoherden i Karesuando Hjalmar Westeson greps nyligen på finska sidan såsom misstänkt för spionerі. Kyrkoherden skulle, enligt hvad som senare framkommit, endast öfver gränsen för att se en ren, som han har på en gård på finska sidan.

Han medförde gränspass, som utfärdats af kronolänsmannen i Karesuando, Johan Waara. Detta var på grund af ärendets tillfälliga natur i s. k. bokform enligt civildepartementets föreskrifter och sålunda fullt i sin ordning.

Kyrkoherde Westeson hördes emellertid icke af på hela dagen, hvarför hans hustru blef orolig och beslöt att göra efterforskningar. Hon vände sig till kommissarien Waara och fick ett liknande pass för att bege sig öfver gränsen till gården i fråga. I sällskap med länsmannens dotter, hvilken skulle tjänstgöra som tolk och äfvenledes utrustats med liknande pass, begaf sig fru Westeson öfver älfven på skidor. De båda kvinnorna återkommo snart och medförde då underrättelse att de träffat på ryska gendarmer, hvilka meddelat dem, att två af deras kamrater bortfört kyrkoherde Westeson åtminstone till Muoinio. Något misstag med passet förelåg icke, trodde gendarmerna, men då det icke utfärdats i Haparanda och icke visiterats af några ryska myndigheter, hade kyrkoherden icke haft rätt att passera gränsen och därför blifvit fasttagen samt förd söderut.

Gendarmerna hade också låtit de båda damerna förstå, att det var fråga om huruvida icke äfven de skulle få fara samma väg, men då det syntes klart, att de kommit öfver endast för att få reda på kyrkoherdens öde, fingo de återvända.

Underrättelse om det skedda har ingifvits till länsstyrelsen i Luleå och den svenska bevakningschefen i Haparanda.

Kyrkoherde Westeson och hans hustru äro båda infödda skåningar. Hr. W. är född 1884 och utnämndes till kyrkoherde i Karesuando 1915.

Kyrkoherde Westessons anhållande har satts i samband med en i orten uppdykande historia om nyligen utfördt spioneri för tysk räkning vid svensk-finska gränsen. Kyrkoherden anses ha fallit offer för den med anledning häraf starkt ökade misstänksamheten.

Ett obestämdt rykte, som dock tagit allt fastare form, har under sista månaden haft åtskilligt att berätta om ett djärft försök, som på tyskt initiativ skulle ha gjorts för att öfver svenskt territorium frakta sprängämne till finska gränsen med afsikt att störa ryssarnas transport af vapen och ammunition från Skibotten till Rovaniemi samt att spränga deras upplag efter färdvägen i luften. En särskild expedition skulle ha utrustats för ändamålet och med Vittangi som operationsbas gjort försök att öfver Karesuando verkställa planen. Ryktet har t. o. m. namngifvit ett par svenska deltagare i expeditionen, en grefve och en ingeniör.

Ryktet synes åtminstone till en del ha talat sant. Deltagarna i expeditionen ha under föregifvande att vara ute i vetenskapligt syfte vistats i Vittangi under tre veckors tid, troligen i november månad. Sprängämnet forslades efter häst och förvarades i bleckburkar, som uppgafs innehålla konserver. Faktum är också, att myndigheterna lagt beslag på 200 kg. koncentreradt sprängämne af synnerligen stor sprängkraft, som för närvarande förvaras i Kiruna.

Expeditionens deltagare lära ha tagits i förhör af ortens länsman. Sedan hade de emellertid blifvit släppta, hvarefter de funnit för godt att resa bort från orten. Ett par af dem ha senare varit synliga i Karesuando.

Det kan sättas i fråga, huruvida ej kyrkoherde Westesson blifvit ett offer för misstankar i samband med denna affär.

Protest mot protest.

Mayor Thomas Van Lear, socialist, i Minneapolis sammankallade härom kvällen ett massmöte för att protestera mot brytningen med Tyskland och det krig som måtte blifva följden däraf. Mayorn var mycket amper i sin kritik mot presidenten och skrädde ingalunda orden. I söndags å. d. arrangerades emellertid af den nyligen bildade Lojalitetsligan i staden en motdemonstration, hvilken beskrifves såsom öfverträffande allt hvad som dittills varit skådadt i staden Minneapolis. Möteslokalen, Auditorium, var fullpackad och talarne blefvo kraftigt applåderade, när de uppmanade Minneapolis att som en man stå bakom presidenten. Fosterländska sånger afsjöngos af publiken. Mötet var pålyst som en protest mot "vår borgmästares opatriotiska uttalanden".